

Chen Qiufan: Rok krysy

Přeložila Zuzana Shejbalová

I am he as you are he as you are me and we are all together. See how they run like pigs from a gun, see how they fly. I am crying.

--The Beatles, I Am the Walrus.

Opět se začalo stmívat. Na tomto proklatém místě se už motáme dva dny, ani krysí chlup nevidíme, jakkoli detektor neustále červeně bliká. Mé ponožky jsou vlhké. Žaludek mám v křeči, ale obě mé nohy neustále kráčejí dál. Ze stromů na nás padají listy, palčivě to bolí, tak jako každé plácnutí dlaně po tváři.

Chtěl bych tu učebnici ve své tašce vrátit Hráškovi, abych mu řekl, že ta zatracená kniha má 872 stran. Ještě bych mu chtěl vrátit brýle, i když ty nejsou tak těžké, jako ta kniha.

Zemřel.

Instruktor řekl, že pojišťovna může na základě smlouvy zaplatit kompenzaci, ale do jaké výše to neřekl.

Předpokládám, že Hráškovi rodiče si chtějí nechat určitě něco na památku, ne-li vše. On byl ale celý od krve. Kdyby zemřel můj syn, tak bych si také nechtěl nechat krvavé tričko na památku, proto jsem z kapsy vyšmátral jeho brýle a vyndal tu mrtvolně tlustou knihu z nepromokavého batohu. Myslel jsem to tak, že jeho rodiče tak budou moci myslet na syna jako na učence, on s tím tady totiž neměl nic společného.

Moje ponožky už jsou v tuto chvíli úplně mokré.

Hráškovo příjmení bylo Meng, jmenoval se Meng Xiang. Poté z těchto dvou důvodů získal tuto přezdívku, zaprvé protože jeho postava je malá a hubená, živoucí jako výhonek hrášku, zadruhé vždy nestydatě prohlašoval, že jedním z předků jeho rodiny je Mendel, který prováděl pokusy s hrachem. Hrášek byl absolventem katedry biologie, byl také jediným, koho jsem znal v tomto oddíle.

Musím říci, že zemřel kvůli své lásce k vědě, což nemělo nic společného s krysy.

Podle jejich popisu se to stalo takto: Když oddíl přecházel po hrázi staré přehrady, Hrášek po cestě uviděl na břehu v hrázi skrz beton prorůstající výjimečnou rostlinu, beze slova pro ni hned vykročil, aby sebral její vzorek. Možná to byla jeho krátkozrakost, kvůli které šlápl vedle, možná to byla tlustá 872 stránková učebnice biologie, kvůli které ztratil rovnováhu.

Prostě jsem viděl jeho poslední chvíli života. Hrášek vypadal opravdu jako hrášek, kutálel se dolů ze stometrové obloukové hráze, přímo vrážel do kamenů a suchých větví. Nakonec bylo jeho tělo několika úzkými a dlouhými větvemi propíchnuto.

Instruktor nám nařídil odnést tělo a zabalit ho do pytle. Jeho pusa se pohnula, věděl jsem, že chce říci tu frázi, ale neřekl ji, já jsem ji ale doopravdy chtěl slyšet.

Řekl: „Vy pitomí studenti se ani nenaučíte jak zůstat naživu.“

Má pravdu.

Někdo mi poklepal na rameno, zeslabil jsem si svá velká sluchátka. Byl to Černý kanón, který se na mě omluvně usmál a řekl, že zapálil oheň na vaření. Černý kanón je málokdy přátelský, proto jsem byl jeho chováním překvapen. Možná je to kvůli tomu, že když Hrášek zemřel, tak on byl blízko něho, ale nestihl včas natáhnout ruce, aby mu pomohl. Vypnul jsem v empétoyce hrající Beatles a projevil stesk, to se ale v tuto chvíli vůbec nehodilo.

Seděl jsem u ohně a sušil si ponožky. Jídlo bylo hnusné, chutnalo jako ty ponožky. To mě ale zahřálo a ulevilo se mi.

Kruci, já skutečně pláču.

Poprvé, kdy jsem mluvil s Hráškem, bylo na konci minulého roku, na univerzitním mobilizačním setkání. V aule visel rudý transparent, na kterém bylo napsáno: „Je obdivuhodné milovat zemi a podporovat armádu, je úctyhodné zabíjet krysy a chránit lidi.“ Školní představitelé se střídali na pódiu v prosloveh, dále ještě byla různá představení tanečního umění.

Tenkrát jsem seděl hned vedle něj, dodnes jsem nepochopil to, jak byl zasedací pořádek naplánován - já jsem byl z katedry čínštiny a on byl z katedry biologie; já jsem byl student bakalářského ročníku a on byl na magistровi, prostě vůbec nedával smysl. Jedinou věcí, co nás spojovala, bylo to, že jsme nemohli najít práci a naše složky musely být ponechány ve škole po dobu 1 roku i déle - to bylo ale z naší strany promlčené.

Díky tomu, že jsem reparát z klasické čínské literatury naschvál neudělal, tak jsem si odložil konec studií. Byl jsem otráven z představy hledání práce, pronájmu bytu, dále z toho, že bych měl v 9 hodin vstávat a v 5 se vracet z práce domů, z všelijaké korporátní administrativy. Cítil jsem, že zůstat ve škole je lepší, každý den jsem si mohl stáhnout jakékoliv filmy a hudbu, jídlo v jídelně bylo levné (za 10 yuanů a vždy spolehlivě zasytilo). Odpoledne jsem se mohl sám vzbudit ze spánku a ještě jít hrát fotbal. Všude byly mladé

a krásné dívky lahodící oku – tento pohled byl také zadarmo. Samozřejmě jsem se mohl jen dívat a projít dál. Abych řekl pravdu, tak tyto 2 roky situace na pracovním trhu pro někoho jako jsem já byla taková, že odložení konce školy bylo pro mě nutností. To jsem ale přirozeně nemohl připustit rodičům.

Co se týče Hráška, kvůli obchodní válce se Západní aliancí mu bylo několikrát zamítnuto vydání víza. Pokud student biologie nemůže odjet ze země, tak může jen hnít ve své vlastní zemi. Kromě toho Hrášek byl už od pohledu typ, který do úmoru pouze čte.

Tou dobou mě ani nenapadlo se účastnit nějakého týmu vyhlazující křesy. Bezmyšlenkovitě jsem si mumlal jednu větu: „Proč se na ně nepošle armáda?“ Neočekával jsem, že mě Hrášek bude právem odporovat: „Cožpak nevíš, že je nyní situace na hranicích vážná? Armáda musí bojovat s nepřítelem, ne s krysami!“

Tato otázka ve mně vzbudila zájem, rozhodl jsem se ho vyprovokovat. „Tak proč se tam nepošlou místní venkované?“

„Cože? Ty nevíš, že je teď nedostatek jídla? Venkované musí hospodařit a ne zabíjet křesy!“

„Tak proč se nepoužije jed na křesy? Neušetří to tak více času i sil?“

„To nejsou obyčejné křesy, je to nový druh, obyčejný jed s nimi nic nezmůže.“

„Tak co třeba použít nějakou genetickou zbraň, která by je nechala chcípnout po několika generacích.“

„Ty nevíš, že genetické zbraně jsou hrozně drahé? Peníze jsou potřeba proti nepříteli, ne proti krysám!“

Připadalo mi, jakoby ten kluk byl telefonní robot automaticky odpovídající na otázky a stále dokola opakující fráze.

„Cožpak se vysokoškoláci využijí k likvidaci křes?“ s úsměvem jsem vyřkl tento trumf.

Hráškova malá ústa najednou přestala mluvit. Zčervenal a půl dne nevyřkl ani slovo. Stále dokola si nesouvisle šeptal něco jako „každý zodpovídá za osud své země“. Ve skutečnosti ale také říkal pravdivé věci, např. „program pro hubení křes zahrnuje i jídlo a ubytování, až bude konec, tak se budou rozdělovat pracovní funkce“. Samozřejmě, tomuto jsem porozuměl až potom. Nenapadlo mě, že škola bude tak nekompromisní a že nezůstane ani na svém místě.

Tehdejší „já“ bylo okouzleno pouze pódiem, jelikož na něm vystupovala školní taneční skupina Dlouhonohé krásky, mezi kterými z naší třídy vystupovala Li Xiaoxia.

Tým se vrátil do města pro zásoby, kvůli strachu z desertérů, museli být studenti přiřazeni ke vzdálenějším regionům od jejich domova. Nejenom že neměli blízko příbuzné, dokonce ani nemluvili stejným dialektem. V tu chvíli se projevily výhody obecné čínštiny. V několika případech se ale stejně nezbyvalo než domluvit rukama a nohama.

Hráškovi drahocennosti jsem poslal poštou do jeho domova. Vyšlo mě to pěkně draho. Původně jsem zamýšlel napsat kondolenční dopis od srdce, ale když jsem zvedl tužku, tak jsem se na nic nezmohl, nakonec jsem jen napsal krátce „upřímnou soustrast“. Zároveň jsem odeslal malými znaky popsaný pohled Li Xiaoxia, který byl již dvacátý třetí v pořadí.

Našel jsem nějaký obchůdek, kde jsem si nechal nabít MP3 i mobil, abych mohl poslat zprávu, že jsem v pořádku. Většinou totiž při pochodování není signál. Nevěřte těm zasraným reklamám, ve kterých prohlašují: „pokrýváme celý nadzemní i podzemní svět“. Nejzoufalejší ale je, že nikdy nevíš, kdy si zase budeš muset najít místo, kde si budeš moct nabít telefon. Proto si ho pozorně šetřím.

Prostý měšťan ode mne přijal jeden yuan a usmál se na mě. Tito lidé z města určitě nikdy neviděli tolik špinavých vysokoškoláků. Mezi nimi byli také starci a stařeny, které na nás ukazovali zdvižené palce, možná pouze proto, že jsme přinesli nějaké peníze navíc, ale když jsem si sám vzpomněl na Hráška, tak jsem chtěl pouze vztyčit prostředníček.

Instruktor přichystal Hráškovi pohřeb a vzal nás do restaurace. Popravdě bylo to prosté jezení venku něčeho horkého s trochou masa, jen tak, abychom se najedli dle denního přidělu.

Řekl nám také, že na něho tlačí ze shora, protože v tomto čtvrtletí ještě ztrácíme 24 % z daného plánu a jsme tak nyní v časové tísni.

Nikdo nepromluvil. Každý se jen staral o to, aby se mu jídlo dostalo do pusy.

Instruktor pravil ještě jednu větu: „Snažme se všichni vyhrát cenu Zlaté kočky, ano?“

Zase na to nikdo nereagoval.

Cena Zlaté kočky je ocenění, které je uděleno vynikajícím týmům, které splnily kvóty v boji proti krysám. Původně se měla jmenovat Ocenění zlaté krysy, poté si to ale promysleli a uvědomili si, že dostat ocenění zlaté krysy by bylo nesmyslné, když úkolem je jejich hubení, proto se to označení změnilo z ocenění škůdce na ocenění hubitele. Tato cena je spojena s oceněním instruktora. Kdybych jím byl já, tak bych se ji taky snažil získat.

Instruktor udeřil do stolu a rozzlobeně zakřičel: „Stále ještě si plánujete svůj život?“

Pozvedl jsem misku, odsunul židli, protože jsem čekal, že ten stůl i odhodí.

Ale on to neudělal, znovu si sednul a začal jíst.

Někdo nervózně řekl, že se detektor rozbil. To vzniklo konverzaci, každý přidal nějaké echo. Neví se kdo, ale někdo přišel s tím, že některé čtyřky používají detektor k hledání vzácných zemin, ropných a plynových polí atd. Ihned tak začalo hledání a vyřešila se tím nezaměstnanost.

Instruktor se pohrdavě zasmál, řekl, že je to nesmysl. „Detektor přeci sleduje prvky krysí krve, jak by mohl najít ropná pole?“ Po chvíli ještě dodal: „Sice asi jsou tito ďáblové chytří a pohrávají si s námi, ale pokud budeme sledovat, odkud řeka pramení, tak nevěřím, že bychom je nenašli.“

Nakonec jsem se zeptal: „Tak koho vlastně následujeme? Detektor nebo pramen řeky?“

Instruktor se na mě podíval a významně pravil, že máme následovat jeho.

Instruktor je ten typ člověka, že když ho uvidíš, tak ho chceš prostě praštit.

Ve výcvikovém táboře, se nás s vážností zeptal: „Proč jste sem přišli?“

Chvilí nikdo nic neřekl, ale po chvíli se přihlásil Hrášek a odpověděl: „Ochraňovat zemi.“ Všichni se začali smát.

Instruktor se nějakou chvíli stále nevyjadřoval, poté řekl: „Velmi dobře, odměňuji tě tím, že uděláš 10 kliků.“ Všichni se mu smáli do očí, ale pouze velmi krátce.

„A vy všichni ostatní udělejte okamžitě sto kliků!“

Mezitím, co jsme námahou hekali, tak mezi námi procházel a používal ukazovátka k popichování těch, kteří cvičili špatně.

„Proč jste sem přišli? Protože jste vystrašení lůzři! Už jste spotřebovali tolik státních surovin a přírodních zdrojů, spotřebovali jste peníze rodičů ušetřených na stáří a na jejich rakve, nakonec si ani práci nenajdete, ani sebe nedokážete uživit. Hodíte se pouze k chytání krys. Upřímně řečeno, myslím si, že nejste ani rovni těm krysám. Krysy mohou ještě vydělat peníze svým exportem, ale vy? Podívejte se na tamtoho moralistu. Co zmůžete? Běhat okolo holek? Podvádět? Hrát hry? Makejte, pokud to nedokončíte, tak se nenajíte.“

Zlostí jsem skřípal zuby a dělal kliky. Pomyslel jsem si, že pokud by někdo začal revoltu proti němu, tak by se každý připojil a společnými silami bychom ho přeprali. Škoda, že to nikdo neudělal.

Když jsme jedli, tak jsem neustále slyšel cinkání nádobí. Každému se nejspíše klepaly ruce s hůlkami. Jednomu snědšímu klukovi upadlo maso na stůl a instruktor to zahlédl.

„Seber to a sněz to.“

Ten rekrut byl ale nezlomný, jako bez známky života zíral na instruktora.

„Odkud sis myslel, že je to jídlo? To ti teda řeknu. Vy nepatříte k oficiální armádě. Všechna rýže, všechny kousky masa si od huby odtrhla opravdová armáda, aby vy jste se mohli nažrat! Tak to seber a sněž!“

Ten snědý kluk skrz zuby procedil: „Koho to zajímá?“

S velkým rachotem stůl před námi odletěl a polévka a jídlo na nás všechny vyletělo.

„Tak nikdo z vás nebude jíst.“ Instruktor se ohnal a zvedl od stolu. Tomu snědému klukovi se od té doby říká Černý kanón.

Na druhý den přijel nějaký oficír, který byl hlavní velitel oblasti. Nejprve nám začal vykládat od „Velké krysy, nejezte naše proso“ do politiky překračující několik tisíc let, shrnul strasti boje proti krysám. Po rekapitulaci situace nám také vykládal o ekonomické i politické situaci u nás i v zahraničí. Pečlivě zanalyzoval každou zvláštnost obavy z krys a různé politické nezbytnosti. Nakonec se prý má operovat ze strategicky výhodné pozice hráze. Přidal ještě: „Je obrovské adorovat naši zem i podporovat armádu a je úctyhodné hubit krysy a ochraňovat lidi.“

Pojedli jsme dobrého jídla a poslechli si, co se stalo včera. Ten oficír ostře zkritizoval instruktora, poukázal na to, že: „Vysokoškoláci mají neobyčejné štěstí a stávají se pilířem našeho státu. Musí probíhat rovnocenná, civilizovaná, přátelská výměna. Je také třeba dávat si pozor na své schopnosti a ne dělat věci ledabyly.“

Nedlouho poté jsme se s vůdcem vyfotili na památku. Nejvíc zřetelně si pamatuji, jak se všichni rovnali do řady. Vůdce držel nějaké lano a všichni jsme se ho museli dotýkat palci, abychom ukázali, jak jsme spořádaní.

To bylo poprvé, co jsem z focení jediné fotky byl tak unaven.

Sledovali jsme plynoucí tok vody. Instruktor měl pravdu, vše, co žije lze najít u pramenů. Po cestě jsme objevili exkrementy, moč, stopy a skvrny od krve. To možná vysvětluje problémy detektoru.

Ochladilo se, všude jsou seschlé a žluté listy, vítr fouká a tak některým naskákala husí kůže. Naštěstí jsme se nacházeli na jihu a neodvažovali jsme se ani pomyslet na to, jaké to je tábořit v mrazech pod nulou. Každý den skvěle probíhalo válečné komuniké, už několik týmů bylo za zásluhy čestně rozpuštěno a jejich členové byli posláni do státních podniků

a institucí. Vypadalo to na dobré práce, no přinejmenším jim to dalo vyhlídku dobré budoucnosti. Já jsem ještě nenašel nějakého známého, ani žádného přítele z našeho týmu.

Instruktor zvedl pravou pěst na znamení, aby všichni zastavili, poté rychle dlaň rozevřel a tím vyslal signál k hledání radioaktivity. Zvolil jsem si směr směřující dopředu. Instruktor určitě něco ucítil. Vždy říkal, že oproti ostatním smyslům je čich ten nejdůležitější, což mu potvrdily již předešlé boje.

Válečné tažení mi najednou přišlo vtipné, jestliže se tento masakr - jako hra kočky s myší – může nazývat bitvou, tak já bez nějakých ambic hledat svůj osobní prospěch, se můžu nazvat hrdinou.

Vepředu se něco odehrávalo.

Šedo-zelené stíny se neohrabaně hýbaly ve křoví. Kvůli genetické modifikaci tyto krysy chodily po dvou, ne po čtyřech. Jsou proto pomalejší než jejich předkové a jsou na tom nyní stejně jako lidé. Dělali jsme si legraci, že to naštěstí není jako v animáku „Tom a Jerry“.

Ale tato neokrysa kráčela po čtyřech, břicho měla rozvalité, což ještě více omezovalo její pohyb. Možná je Ta myšlenka mi problikla hlavou, ale vzápětí jsem uviděl na jejím těle mužské přirození.

Směr pět hodin. Podal jsem report instruktorovi.

Za posledních šest měsíců jsem nenamluvil tolik nesmyslů. Dokonce při situaci, kdy musím mluvit, tak mám pocit, že nemám co říct.

Někteří z týmu ji také objevili a chtěli ji právě bodnout krátkým oštěpem, ale v tu chvíli jsem je zastavil.

Vypadalo to jako by chtěla někam jít.

Situace se stala dramatickou. Tlupa kluků držících ostré zbraně, pomalu a potichu sledovala tlustého krysáka. Ta velká krysa se najednou vrhla ze svahu, skutálela se do listí a zmizela.

„Na ně!“ vykřikli jsme všichni téměř najednou a rozeběhli jsme se za ním. Nejrychlejší se prudce zastavili a zvedli ruce, aby zastavili ostatní. Musel jsem se zhluboka nadechnout, když jsem uviděl to, co bylo přede mnou.

V jedné listy zakryté jámě ležely desítky neokryšáků s rozvalitými pupky. Vypadalo to, že většina už zemřela a na sobě měla krev neznámého původu. Ten, který tam přiběhl poslední, lapal po dechu, a jak byl udýchaný, tak se mu břicho rychle hýbalo.

„Je to nakažlivá choroba?“ zeptal se instruktor. Nikdo mu na to neodpověděl. Vzpomněl jsem si na Hráška, kdyby tu byl, tak by to věděl.

Pfff. Bez vysvětlení neokryšákovi nepřestával probodávat krátkým bodákem břicho. Byl to Černý kanón. Ten se u toho šklebil a jemně pohyboval bodákem, kterým rozřízl to břicho jako meloun na dvě půlky.

Všichni jsme byli překvapeni. Ten kryšák měl nečekaně v břiše stočených několik malých kryš, světlá a křehká malá kryší embrya, která ležela narovnaná u jeho střev. Klukům se začal zvedat žaludek. Černý kanón se ale dál smál, znovu zvedl bodák a chtěl znovu bodnout.

„Stop!“ instruktor ho rozkazem zastavil. Černý kanón se smál a točil si se svým bodákem.

Instruktor byl rozzlobený. Všichni ho ale chápali. Situace už přesáhla všechny naše meze. Podle původních zpráv, kvůli striktní kontrole poměru pohlaví a sexuální zralosti, se měla rychlost neokryší reprodukce dát naplánovat. Podle poměru mužů a žen 1:9 a dvouměsíční sexuální zralosti s každým vrhem 18 kryš, který je každý rok dvakrát. S mírou přežití, tak aby byla jejich hodnota nejvyšší. Každá neokryší samice může mít jen tolik mláďat, aby celkový počet kryš nepřesáhl číslo 12 276. Ve skutečnosti bude ale ve volné přírodě míra přežití ještě nižší než toto číslo, přibližně pouze jedna desetina. Zpočátku to prováděli, kvůli kontrole jejich ceny na trhu a ještě kvůli nastavení reprodukce, což se potom stalo předmětem naší stížnosti „Talent má být používán pro lepší účely“.

Mýlili jsme se, nejsme řezníkovi nože, to co zabýváme, taky nejsou kuřata.

Tyto kryšáci zemřeli kvůli natržení střevní stěny. Nepřišel jsem na to, jak to udělali, ale je jasné, že našli cestu k přežití. Vzpomněl jsem si na to, co jsem již dávno slyšel od Li Xiaoxia. Není to, že si oni najdou způsob k přežití, naše smrt? Neodvážil jsem se dozvědět pravdu.

„Černý kanóne, zůstaň a uklid' to bojiště!“ přikázal mu instruktor. Černý kanón sebou vesele trhnul a souhlasil.

Vypadá to, jako kdyby to byl pro něho trest, ve skutečnosti to byla pro něho ta největší odměna. Pochopil jsem tu krásu v tom, ale nemohl jsem s tím nic udělat. Instruktor má pravdu. Je nutné, aby se to tu vyčistilo. V Černém kanónu našel správného muže.

Mezitím, co Černý kanón začal zvedat bodák, tak jsem si musel odplivnout a rychle odklusat pryč. Dokázal jsem si představit, jak s úsměvem a rozechvěním zvedá bodák a přitom dává najevo své pocity. Udělalo se mi z toho zle.

Já jsem to nemohl udělat, představil jsem si je totiž jako lidi.

Měsíc před tím, než jsem opustil školu, jsem poprvé vytočil číslo Li Xiaoxia i přesto, že jsem ho měl v telefonu uložené čtyři roky. Nemůžu si přesně vzpomenout, kolikrát jsem vytáhl telefon a podíval se na telefonní číslo Li Xiaoxia. Stačilo jen zmáčknout „zavolat“, což nebyl těžký úkon, ale pro mě to bylo dlouho nepředstavitelné.

Uvědomil jsem si, že jsem typ člověka, který má sice vysoké cíle, ale malé schopnosti k tomu aby něco udělal.

Balil jsem si věci a z velmi vzdáleného místa jsem uslyšel přicházet hlas Li Xiaoxia, stále jsem si myslel, že je to jen výplod mé fantazie. Otočil jsem se, ale ten zvuk vycházel z telefonu. Vyděšeně jsem zvedl telefon a srdce mi bušilo o sto šest.

Když jsem se chystal zavěsit, zavolala mé jméno, tím pádem už musela mít moje číslo.

„Slyšela jsem, že jdeš likvidovat krysy.“ Nikdy jsem si nedokázal představit, že její hlas v telefonu bude znít takto.

„Ano.... Nenašel jsem práci, tak jsem neměl na vybranou...“ Sám jsem zhodnotil situaci a tak jsem jí neřekl celou pravdu o tom, že tomuto rozhodnutí předcházelo to, že jsem si odložil konec školy a ztratil práci.

„Nenech se odradit, už jsme spolužáci pěkně dlouho a ani jsme si toho moc neřekli, bylo by fajn, kdybychom si na rozloučenou společně došli na jídlo.“

Říkává se, že před jejím domem vždy stojí luxusní auto, které čeká, až do něho nasedne, že se muži po jejím boku neustále střídají. Těmhle povídačkám jsem nevěřil. Ale v ten večer když seděla naproti mně nenalíčená a jedla hovězí panenku, tak jsem uvěřil. Nevěřil jsem přesně tomu, co říkali, ale uvěřil jsem Li Xiaoxia, jejím schopnostem upoutat mysl člověka.

Potulovali jsme se po kampusu, jako kdybychom to dělali každý poprvé v životě. Nikdy jsem ale nemohl vědět, že jsem v této škole s 20 000 studenty i spolu s Li Xiaoxia říkal ahoj stejné kočce, sedával na stejném místě, chodíval po stejné cestě do školy, nesnášel stejná jídla a dokonce jsem padal na stejném místě. Najednou se mi po téhle škole posteskl a nechtělo se mi z ní pryč, hlavně kvůli vzpomínkám, které se s jejími vzpomínkami nikdy neprotuly.

Li Xiaoxia pronesla: „Je to opravdu zajímavé. Můj otec chová krysy, ty je ale nyní jdeš hubit v roce Krysy.“

Zeptal jsem se jí: „Až dostuduješ, vrátíš se domů pomáhat?“

Ona se zatvářila uraženě a odvětila: „Ještě nejsem levná pracovní síla.“

Z pohledu Li Xiaoxia, tohle odvětví není odlišné od toho předešlého, kdy se vyráběly OEM produkty¹ a oblečení. Stále nemá klíčové technologie. Všechna původní embrya proto

¹ Tzn. produkty, které nejsou určené pro koncového zákazníka = bez značkové

pochází z importu. Po určité fázi chovu prochází přísnou kontrolou kvality a poté co, splňují kritéria, tak jsou vyváženy do zahraničí, kde jim jsou implantovány odpovídající vzorce chování. Posléze se stávají exkluzivními mazlíčky v bohatých rodinách. Prý již mají objednáno na tři roky dopředu. Proto se výroba zrychlila a zlevnila tím, že se umístila do těch nejlevnějších světových továren.

„Pokud to je takhle, tak doopravdy nemůžu přijít na to, proč se mají začít hubit ty krysy.“

„Zaprvé, ty neokrysy, které budeš hubit, nejsou ty, které jsou určeny k vývozu. Za druhé, je možné, že geny těchto uprchlých neokrys jsou zmodifikované.“

Li Xiaoxia mi to vysvětlila: „Je to stejné jako dříve, když se někteří výrobci pokusili o produkci falešných iPhoneů všelijakými inženýrskými změnami a šťouráním se v softwaru. Nyní se také někteří farmáři pokouší o různé změny technologie a modifikaci genů za účelem zvýšení počtu samic a zvýšení míry přežití mláďat. Jinak by totiž většinou prodělávali.“

„Slyšel jsem, že tentokrát krysy neutekly samy, ale vypustili je chovatelé, kvůli tomu, aby zatlačili na vládu a vynutili si víc příspěvků pro své podnikání, není tomu taky tak?“

Li Xiaoxia dál uvažovala: „Navíc jsem slyšela, že to je hra Západní aliance s naší zemí o to, kdo má větší váhu. Kdo ale zná pravdu?“

Hleděl jsem na ní, jak je krásná i chytrá a myšlenkami jsem odběhl. Je jedno, jestli v neokryším světě nebo ve světě lidí, ženy se staly klíčovými hráči v kontrolování budoucnosti světa. Nemusí se obávat ztráty práce. Pokračující nízká porodnost ženám také přinesla výhodná politická opatření a tak mají ještě větší úlevy v péči o dítě. Nemusí se také strachovat o výběr svého protějšku. Porodní míra bude i tak nadále růst a muži se brzy možná budou muset naučit společně sdílet jednu ženu, nebo žena sama si bude moci zabrat více mužů.

„Pošli mi pohled.“ Její úsměv mě vrátil do přítomnosti.

„Co?“

„Abych věděla, že jsi v pořádku. Nepodceňuj je, viděla jsem je...“ sklopila zrak.

Zmocnit se alespoň jednoho z jejich ženských bodů je pouze vzdálená a výstřední myšlenka.

Na okraji břehu našli několik hnízd, tak tomu říkají.

Od incidentu s neokryšákou, se mi ve snu neustále vrací ta scéna jako noční můra, často mám pocit, jako kdyby se na mě dívaly tisíce mrkajících očí schovaných ve tmě a

kontrolovaly mě, prostudovávaly si mě, bez ohledu na to, jestli je den nebo noc. Uvědomil jsem si, že jsem neurotický.

Ta hnízda byla okrouhlá, postavená z větví a hlíny s průměrem dvou metrů a s vypouklým přístřeším. Nebyla to stavba, ani budova, jen přístřešek, na tom trvám. Několik studentů fyziky si dřeplo na zem a probírali kompozici propletených větví. Na přístřešku byla vrstva listí, která připomínala nepromokající navoskovanou kůži. Všiml jsem si ale, že barva a kvalita použité hlíny neodpovídá té z břehu.

„Vůbec to neodpovídá jejich vzorcům chování, není to ani podobné jejich vzdálenému příbuznému, bobrovi.“ Úplně slyším, jako by to řekl Hrášek.

„Podobná obydlí jsem viděl na programu Discovery, která patřila jednomu primitivnímu kmenu z východní Afriky,“ prohlásil jeden kluk, na kterého jsme teď všichni divně hleděli.

Hnízd bylo přibližně sedmáct a byla systematicky rozmístěna všude po břehu, proč byla rozmístěna zrovna takhle, jsme ale netušili. Instruktor se nás zeptal, jestli z toho můžeme odhadnout, kolik krys z nich může být. Černý kanón mu řekl rychlý odhad a na to jsme spolu s instruktorem pokývali hlavou.

„Máte jiný názor?“ Černý kanón na mě provokativně koukl.

Nebylo to úplně přesvědčivé. Dřep jsem si a uvažoval, ty malé stopy vycházející z hnízd vedou do řeky a znovu spolu spojují ostatní hnízda. Je to jako záhadný obrazec. Myslím to tak, že nemají ani vlastní zemědělství, nicméně ale mají domovy, ze kterých nemají vůbec žádný důvod odejít.

„Haha,“ Černý kanón se mi ledově zasmál, „ty z nich děláš lidi.“

Najednou jsem se lekl, jako kdyby mě pozoroval nespočet očí. Souhlasil jsem s Černým kanónem. Oni nejsou lidi, ale ani nejsou normální krysy. Jsou pouze důkladně navrženými produkty, které jsou ve skutečnosti kazovým zbožím.

Ty stopy byly takové podivné, pouze jedny byly větší než ostatní a navíc to vypadalo, jako by něco tlačily a ještě divnější bylo to, že směřovaly pouze dovnitř, ven už ne. Prohlédl jsem si i ostatní a u nich to bylo stejné.

„To není jejich tábor,“ ze všech sil jsem se snažil kontrolovat chvění svého hlasu, „to je jejich „porodnice“.“

„Instruktore! Tam se něco děje!“ Přiběhl za ním člen týmu.

Pamatuji si, jak na škole jedna 250 kilová zahraniční učitelka měla hodinu o tzv. „kulturním šoku“. Měla výklad o tom, co všechno za to lze považovat. Jde například o tyto situace: když děti z rozvojových zemí, poprvé uvidí animovanou pohádku od Walta Disneyho, když poprvé jedí v McDonald's a KFC, i když poprvé slyší rock 'n' roll. Tenkrát

jsem si uvědomil, že život je plný spoustou kulturních šoků a netušil jsem, co tím vším bylo zničeno.

Právě se mi zdálo, že jsem to trochu pochopil.

Uviděl jsem strom, pod ním leželo nahromaděné pečlivě vybrané kamení, dle tvaru a barvy. Byl v tom vidět cit pro formu i pro estetiku. Na stromě viselo 18 ostatků neokryšáků, kteří byli seřazeni od nejdelších po nejkratší. Vypadali tam jako krátká, dlouhá a zralá ovoce.

„Jak zemřeli?“ zeptal se instruktor. Dva muži se pokoušeli jedno tělo sundat dolů.

Hleděl jsem na zem. Ukázal jsem pod naše nohy, kde se rozprostírala vrstva bílého písku, na němž bylo vidět nespočet stop okolo stromu. Ty stopy tvořily soustředné zvětšující se kruhy. Představil jsem si tu scénu, která se jistě podobala zvedání vlajky při oslavách státu.

Informovali jsme instruktora, že ostatky nemají žádná vnější zranění a proto, aby byla jasná příčina smrti, je nutné provést pitvu.

Instruktor odmítavě zakýval rukou a hleděl zmateně na ten strom se zachmuřeným obočím. Byl jsem si jistý, že myslíme na stejné slovo.

„Běžte ke klanu vaší matky!“ Černý kanón kopnul do ztrouchnivělého kmene stromu a následkem toho ta těla narazila na zem.

Hádám, že ani on nebyl úplně v klidu.

„Ale no tak, teďka je 21. století, lidstvo bylo na Měsíci, proč používáme to ztrouchnivělé železo?“ Nyní když měl Hrášek oholenou hlavu a na ní rozetřený olej, tak vypadal opravdu jako hrášek. Byl prvním, kdo vystoupil na protest.

„Přesně. Cožpak vláda stále nemluví o modernizaci obrany? Neměli bychom mít teď nějaké high-tech věci?“ podpořil jsem Hráška a ze všech stran kasáren se všichni také přidali.

„Poozor! Přestávka!“ Pokaždé, když se naskytl podobný incident, tak se instruktoři většinou zachovali takto. Bylo to překvapivě efektivní. „Kdo mi řekne, jaký byl loni naplánován vojenský rozpočet na tento rok?“

Někdo řekl nějakou částku a instruktor jen pokýval hlavou. „Kdo mi teď řekne, kolik nás je v týmu?“

Zase to byl stejný kluk, instruktor opět pokýval hlavou. „Vysokoškoláci, kdo mi spočítá kolik je průměrný příjem jedné osoby? A ještě, kolik jste každý rok, co jste chodili do školy, utratili peněz?“

Ten kluk už nepromluvil.

„High-tech vybavení?“ Instruktor najednou zvýšil hlas a mně se z toho rozeznělo v uších. „Vy? Vy ani neumíte držet hůlky natož, kdybych vám dal zbraně, tak byste si hned ustřelili kulky. Tak tedy jaké high-tech vybavení? Jaké technologické vymoženosti?“

„Seberte si své věci, za 5 minut vyrážíme na dvacet kilometrův pochod, to potom pustíte z hlavy.“

Vyfasovali jsme takovouto výbavu: skládací vojenský oštěp, přičemž jeho vršek může být rozebrán a lze změnit na dýku, zubatou vojenskou kudlu, bederní pás s příslušenstvím, kompas, dále voděodolné zápalky, stlačené dehydrované potraviny, vojenské kotlíky atd. Samozřejmě, že instruktor má možnosti získat další vybavení, ale zdá se, že v nás nemá plnou důvěru.

Možná to bylo kvůli potvrzení jeho slov, ale po skončení pochodu byli tři členové týmu zraněni. Mezi nimi byl jeden, který si sedl na ostří nože a byl tak prvním, který byl propuštěn z vojenské služby. Věřím ale, že to neudělal naschvál, to samotné provedení jeho zranění bylo příliš náročné.

Po šesti týdnech tvrdého tréninku jsme se poprvé setkali s bojem.

Z většiny očí jsem vyčetl, že jsou všichni jak na trní. Hrášek trpěl nespavostí a každý večer se převaloval v dřevěné posteli, která díky tomu vrzala. Postupně jsem si zvykl na život bez televize, bez internetu i bez obchodu 7-Eleven, ale kdykoliv jsem si představil, že musím místo toho držet v ruce ten železný oštěp a kdykoliv jsem uviděl vstoupit živoucí teplé tělo, tak jsem se bál, že je to krysa. Styděl jsem se.

Byly ale i výjimky.

Při průchodu cvičící místností jsme pokaždé viděli propoceného Černého kanóna, který si sám přidával další dávku cvičení. Měl u sebe ještě malý brusný kámen, se kterým neustále trénoval, a proto ho musel také neustále brousit. Od těch, co ho znají už dlouho, jsem se dozvěděl, že ve škole byl uzavřené a čestné dítě, které bylo často šikanováno ostatními. Podle nich se najednou úplně změnil, teď vypadal jak krvelačný řezník.

Možná opravdu existují lidé, kteří jsou stvořeni pro bojiště.

První naše bitva trvala 6 minut a 14 vteřin.

Instruktor nám nařídil obklíčit malý les. Potom dal gesty povel k útoku. Černý kanón šel jako první a mával kolem sebe dlouhým kopím. Já s Hráškem jsme se na sebe podívali a uzavřeli tichou dohodu, že počkáme a půjdeme pomalu jako poslední. Když jsme dorazili na bojiště, tak už zbyla všude kolem jen spousta krve a taky hodně těl. Říká se, že sám Černý kanón jich zabil osm, ale na jeho tváři nebyla znát ani špetka vzrušení nebo potěšení, místo toho z výrazu jeho očí vyzařoval stud. Nakonec si vybral jedno tělo a to si s sebou odnesl.

Po boji se všichni sešli a instruktor vyzdvihnul chování Černého kanónu, ale také zkritizoval skupinku spolužáků, kteří se dost nesnažili. Nakonec pravil: „Dobré dny jsou u konce, nyní se všichni musíme psychicky připravit. Teď teprve začne válka.“

Černý kanón stáhl z kůže svou trofej, ale neudělal to pořádně. Kůže se proto začala brzy rozkládat i smrdět a být plná červů. Nakonec jeho spolubydlící využil toho, že tam Černý kanón nebyl a tu kůži sám spálil.

Morálka vojska se ocitla na nejnižším bodě.

Nemohu říct co z toho je horší. Jestli to jsou nové neokryší reprodukční schopnosti, které překročily jejich práh nebo to, že tito hlodavci skutečně vykazující známky inteligence, chápou sociální rozdělení práce a dokonce pořádají náboženské bohoslužby.

Stejní jako lidé, všichni takhle smýšlejí, ale bojí se to říct.

V instruktorových očích jsem uviděl zklamání. Myslím si, že se po určitý čas s námi musí zacházet jako s opravdu novými krvelačnými vojáky, ne jako se skupinou děvek, které byly hloupé a ignorantské, když se poprvé připojily k armádě. Ale pouze přes noc jsme se vrátili do minulosti.

Černý kanón se ze všech sil pokusil iniciovat vojenskou rychle pochodující skupinu lidí, kteří měli stejné cíle - rychle prořezat kryší díry a zabít je nepřipravené. Moje paranoia neustále pokračovala. Nespím dobře každou noc. Pokaždé cítím, jakoby se na mě dívaly oči z hlubin lesa. Když se hýbe tráva a fouká vítr, tak se mi zdá, že šeptají. Jsem neklidný.

Nakonec jsem se jedné noci přestal pokoušet o spánek a vyšel jsem ze stanu ven.

Hvězdná obloha rané zimy vypadá pod obrysem korun stromů velice pronikavě. Vypadá to jako bys mohl pohlédnout do hloubky nekonečného vesmíru, hmyz ševlí a listy jsou potichu. Na tomto bojišti, na místě které není mým domovem, se mi ve hrudi najednou rozlil nepopsatelný smutek, díky němuž jsem těžce dýchal. Nejspíš je ten takzvaný pocit osamělosti.

„Ššš,“ něco zasyčelo. Měl jsem divný pocit, a proto jsem se málem ani neotočil. Jedna neokrysa stála vzpřímeně na nohou pět metrů ode mě na okraji houští a zírala na mě, taky jako nějaký voják trpící nespavostí.

Nepřestával jsem ho sledovat a sehnul jsem se pro vojenský nůž schovaný v mé botě. On se také sehnul. Když jsem ten nůž vyndal, tak se výraz v jeho očích změnil, otočil se a zmizel v houští. Já jsem následně uchopil pevně nůž a začal jsem ho sledovat.

Podle získaných informací o pohyblivosti neokryš, jsem ho musel během třiceti vteřin prostě dohonit a zabít, ale v tento večer to bylo jinak. Nedokázal jsem se k němu ani přiblížit. Dokonce se otáčel, jestli ho stíhám nebo ne. To mě rozzuřilo.

Ve vzduchu byla cítit sladká vůně podobající se vůni hnijícího listí, těžce jsem oddechoval. Zastavil jsem se na jednom prázdném plácku uprostřed lesa. Myslím si, že za to může několikadenní nespavost, která snížila mou vytrvalost. Navíc mi těžknou oči, okolní stromy se houpají a otáčejí, nebe odráží podivné záření.

Hrášek vyšel z lesa. Měl na sobě brýle, které jsou nyní jistě tisíce kilometrů daleko, a jeho tělo je bez znamení díry po zásahu větvi.

Usilovně jsem se ho snažil chytit, ale obě kolena se mi podlamovala, spadnul jsem na zem do listí a znovu jsem pocítil ten pocit, že se na mě někdo dívá.

Otočil jsem se a uviděl jsem rodiče. Otce oblečeného ve starém západním obleku a matku v obyčejném oblečení. Oba se usmívali. Vypadají mladší, vlasy mají stále černé.

Slzy mi stékaly po tváři, tiše jsem vzlykal. Nepotřebuji logické vysvětlení, ani rozum v této zimní noci na cizím opuštěném místě. Má obranná linie se zhroutila v tom příjemném snu. Neodvážuji se zvednout hlavu, protože se bojím, že bych uviděl svou nejmilejší osobu, tu, co chci nejvíc vidět. Byl jsem si totiž jist tím, že bych ji uviděl.

Instruktor mě našel před zmrznutím a řekl, že mám dost slz i hlenu na to, abych zaplnil vojenský kotel.

Hrášek konečně řekl větu, která měla nějakou úroveň: „Žít je tak zatraceně ...“

Nedokončil větu. Únavné? Dobré? Nudné? Jelikož se dá dokončit, jak kdo chce, tak jsem posoudil, že ta věta měla úroveň. Na rozdíl od toho, jak mluvil předtím, tak nyní ta věta byla krátká i úderná a lidem dávala volnost k zamyšlení. Připouštím, že ty kurzy literární kritiky mě něco naučily.

Pro mě bylo žítí zatraceně neuvěřitelné. Před půl rokem jsem si ani nedokázal představit, že se budu mýt jen jednou za týden, že budu spát společně se štěnicemi na bahnitě zemi, že se budu s ostatními muži prát jen kvůli starým wowotou sušenkám, že jeden i druhý den vylezu na jednu horu a ještě, že se budu třást, když nečekaně uvidím krev.

Lidé jsou víc přizpůsobiví, než si dokážeme představit.

Kdybych se neúčastnil hubení kryš, tak kde bych dneska byl? Na kolejích bych se koukal na internetu na filmy a bez zápalu bych se protloukal životem nebo bych se vrátil domů,

kde bych žil společně s rodiči bez vzájemného „nadšení“ z mé přítomnosti a vzájemně bychom se vytáčeli. Možná bych se i potuloval s flákači a působil všude velké škody.

Ale dnes, když dá instruktor rozkaz, tak já hned vyrazím, kam ukáže a začnu se ohánět dýkou jako opravdový lovec, který číhá na každou krysu. Ty pokaždé dlouhými kroky vrávoravě kráčely na zadních nohách, jelikož jejich zadní nohy nebyly pro tuto rychlou chůzi stavěny a proto pokaždé s bolestí úpěnlivě vykřikovaly. Zaslechl jsem, že krysy určené na export dokonce byly upraveny tak, aby mohly využívat lépe svůj hlas a jednoduše vyslovit pouze jednoduché slabiky. Hned na to jsem si představil, jak slyším ty krysy křičet „NE“, když hledí na to, jak jim je propichováno tělo bodákem.

V našem týmu se pomalu zrodilo jedno takové pravidlo, přestože to nikde nebylo černé na bílém, i tak ho všichni znali. Pokaždé když skončila bitva, tak členové týmu mohli uříznout neokrytým ocásek a dát ho instruktorovi. Instruktor si to zapisoval, aby po konci celého boje mohl ohlásit jedince a ocenit je. Prý má ještě jeden menší notes se stručnějšími poznámkami, který v budoucnu, po odchodu z armády, určí, jakou práci budeme vykonávat, proto se všichni tak usilovně snažili.

Nevím proč, ale připomnělo mi to velkou červenou ceduli se seznamem nejlepších výsledků na střední a taky vysvědčení na konci pololetí.

Černý kanón získal pokaždé pochvalu. Všichni si proto myslí, že už má v notýsku zaznamenané 3 body a je tak daleko před ostatními. Já jsem mírně pod průměrem, tak jako ve škole, kdy mi stačilo jen projít. Hrášek byl úplně vespod, kdybych mu nepomohl a nedal mu nějaké ocásky, tak by byl na nule.

Instruktor mi řekl: „Jsi s Hráškem velmi dobrý přítel, pořádně na něm zapracuj a posilni ho, pokud se nezmění, tak to může ovlivnit jeho složku.“

Hráška jsem našel schovaného za otepi slámy. Zakřičel jsem na něho, tak abych mu dopřál čas k utření usazeného obličej nad fotografií jeho rodičů.

„Stýská se ti po domově?“ zajímal jsem se, i když mi to bylo jasné. Svěsil hlavu a pokýval jí. Nenechal mě, abych viděl jeho plácem napučené oči. Z kapsy jsem vytáhl svou fotografii a odvětil jsem: „Taky se mi stýská.“

Nasadil si brýle a dlouze se na ni díval: „Tvoji rodiče jsou opravdu mladí“.

„Ta fotka je ale už pár let stará.“ Hleděl jsem na tátův starý oblek a máminy prosté šaty. V tu dobu neměli ještě tolik vrásek a šedých vlasů jako teď. „Jsem špatný syn, pouze jsem přidělával starosti a ani jsem jim nezařídil novou fotku.“

„Víš, že existuje druh opice makak rhesus?“ Bylo nemožné držet s Hráškem krok, protože jeho myšlenky přeskakovaly z jedné na druhou v naprostém chaosu. „Vědci zjistili,

že makakové mají v mozku také zrcadlové neurony. Původně si mysleli, že je mají pouze lidé, ale oni vykazují schopnost porozumění ostatním opicím, jejich citům, mají prostě empatii, chápeš?“

Nechápal jsem.

„Ty také umíš soucítit, víš co kdy říct, proto tvůj zrcadlový neuron musí být dost rozvinutý.“

Pošťouchnul jsem ho. „Tak zdlouhavě jsi říkal vlastně jen, že se chovám jako opice?“

On se ale nezasmál, řekl pouze: „Chci jít domů, chci opustit armádu.“

„Neblbni, instruktor ti to nemůže dovolit, navíc tvá složka je k ničemu, nemohl by sis najít práci. Ty to chceš takhle?“

„Dost jsem si to promyslel. Nechci tady dál zůstat.“ Hrášek na mě vážně hleděl a pomalu říkal: „Myslím si, že krysy nedělají nic špatného. Všichni jsme stejní, děláme to z donucení. Jen naše role je, je pronásledovat a jejich role je utíkat, kdybychom si ty role vyměnili, tak by se nic nezměnilo. Vážně nemůžu jít dál.“

Mlčky jsem jen otevíral pusku, nevěděl jsem, co k tomu říct, abych to popřel, jen jsem mu poklepal na rameno.

Když jsme se vraceli do tábora, tak jsme náhodou potkali Černého kanóna, který se škodolibě usmál: „Prý jsi šel dělat terapii pro toho slabocha.“

„Běž do prdele, nic ti do toho není!“ Prošel jsem kolem něho a ani se neotočil.

„Dávej si bacha, abys nešel ke dnu spolu s ním,“ zakřičel na mě.

Zkoušel jsem své zrcadlové neurony, abych pochopil, co tím myslel, ale nepřišel jsem na to.

Instruktor váhal, díval se do mapy a na detektor. Uvízl ve svých myšlenkách.

Na základě toho, co detektor ukazoval, se nyní krysí tlupa přemísťovala k hranicím naší oblasti. Podle rychlosti, kterou postupujeme, je určitě do 12 hodin přepadneme a pozabíjíme. Důležité je, že kvótu pro tento rok úspěšně splníme a dále můžeme se ctí odejít z armády, pracovat, vrátit se domů oslavit Nový rok.

Problémem je, že ta hranice je společnou hranicí dvou oblastí a dle nařízení nesmí tým překročit hranici za účelem boje a tak přebrat úlovek druhému týmu. Když se to neprovede obezřetně, tak z toho mohou být nepříjemné následky, které mohou ovlivnit i budoucnost nás všech.

Instruktor dál zíral do mapy, znovu zvedl hlavu a podíval se na nás. Každý z nás na něj dychtivě zíral.

Nebral ty pohledy na vědomí. „Černý kanóne,“ obrátil se na něj. „myslíš, že zvládneme tu bitvu ještě před našimi hranicemi?“

Jeho obavy byly oprávněné, v boji je těžké uhlídat si, kde je hraniční linie.

Černý kanón se za to zaručil. „Pokud překročíme hranice, tak si rozeberete mé kryší ocasy.“

Všichni ho s úsměvem pochopili.

Dobrá. Trochu se připravte, 18:00 vyrazíme. Instruktor ještě zakřičel: „Hlavně, co nejvíc potichu, ať o nás nikdo neví.“

V jednom malém obchůdku jsem našel veřejný telefon. Nejprve jsem zavolaal domů. Když mě matka uslyšela mluvit o tom, že se mám vrátit domů, tak radostí nevyřkla ani slovo. Uklidňoval jsem jí. Protože poté co zavěsí, jsem se obával, že se rozberečí. Zavěsil jsem a bez rozmyslu jsem ihned vytočil další číslo, až po pár vteřinách jsem si vzpomněl, komu to číslo patří.

Li Xiaoxia.

Na ten můj telefonát nebyla vůbec připravená a proto, až když jsem se jí po několikáté připomněl, tak si vzpomněla na mé jméno. Teď pracuje v jedné zahraniční společnosti, kde je od devíti do pěti a má za to dost slušné peníze. Příští rok plánuje vyjet za státní výlohy studovat do zahraničí PhD. Zdálo se, že je trochu roztěkaná. Zeptal jsem se jí, zda jí přišel dopis a ona potvrdila, že přišel. Dodala ještě, že jí přišly pouze ze začátku a potom prý změnila adresu. Pověděl jsem jí, že bych měl být brzy propuštěn a také, že si začnu brzy hledat práci. Na to jen řekla: „Aha, zůstaneme v kontaktu.“

Pokusil jsem se jí připomenout tu vzdálenou radostnou vzpomínku: „Pamatuješ si, jak jsi mě upozornila, ať si dám pozor na ty neokrysy? Řekla jsi, že jsi viděla.. Stále přemýšlím, co jsi vlastně viděla.“

V telefonu bylo dlouhé ticho, ticho by se dalo krájet. Konečně otevřela ústa a řekla: „Zapomněla jsem to. Nejspíš to nebylo nic důležitého.“

Zalitoval jsem, že jsem po telefonátu s maminkou vytočil zrovna tohle číslo.

Ve sklíčené náladě jsem v obchodě pozoroval televizi, která právě vysílala. „Hubení kryš se vyvíjí úspěšně, plány byly splněny.“, „Naše země se znovu setkala se Západní aliancí, aby spolu prodiskutovaly zahraniční obchodní politiku.“, „Vysokoškoláci mají nové možnosti ve hledání práce“.... Ohromeně jsem četl titulek novin, vypadá to, že neokrysy překročily své limity reprodukce a jejich počet stoupal. To ale neovlivnilo normu, kterou musíme splnit.

Bylo to úplně postavené na hlavu. Měli jsme jistou práci, export by se měl také obrátit k lepšímu. To vše nemělo s naším úsilím vůbec žádnou spojitost. Vzpomněl jsem si na Li Xiaoxia, jak říkala, že někteří říkali něco a tací říkali něco jiného... Nikdo nic neví.

Každý samostatný prvek nic neznamená – potřebuje vložit do kontextu. Je spousta skrytých vztahů a maskovaných příležitostí i mnoho podílů na zisku, které tvoří ohromnou komplikovanou hru.

Ale jediné, na co jsem se zaměřil, bylo mé raněné srdce.

Poslední dobou začal Hrášek chodit neobvykle často na záchod. Sledoval jsem ho a viděl jsem, jak z batohu vytáhl proděrovanou plechovou krabičku. S velkou opatrností ji otevřel a vsypal dovnitř trochu jídla a ještě k té krabičce něco zamumlal.

Vyskočil jsem ze zákrytu a vymrštil jsem ruce. I když mi to na 80 % došlo, tak jsem stejně chtěl, aby se sám přiznal.

„Opravdu je roztomilý, podívej se na ty jeho očička!“ Věděl, že to přede mnou neutají, i kvůli tomu zrcadlovému neuronu.

„Zbláznil ses? Tobě nestačilo hrát si ve škole s bílýma krysama? Tohle je proti vojenské disciplíně!“ strašil jsem ho. Ve skutečnosti jsem si myslel, že vlastně o nic nejde, kromě toho, že má možná nějaké parazity i infekci.

„Budu ji mít ještě pár dní, poté se jí zbavím,“ žadonil a měl oči zářící jako neokrytí mládě.

Co se týče vojáků, udržet tajemství je těžké, ale pro Hráška to platilo obzvlášť. Byl sám o sobě nervózní a s díky tajemství působil ještě víc roztržitě. Pod pohledem instruktora i Černého kanónu jsem věděl, že máme průser.

„Vy jste sami drželi válečné zajatce?“ nejprve křičel Černý kanón. Zkoušel jsem se udržet, abych se mu nesmál, ale Hrášek to nevydržel a vyjekl smíchy.

„Nesmějte se!“ pravil s kamennou tváří instruktor. Stále jsme stáli v pozoru. „Pokud nepřijdete s racionálním vysvětlením celé této situace, tak já přijdu s opodstatněným a dobře uváženým trestem! Ani nepočítejte s dřívějším propuštěním z armády.“ Na tu poslední větu dal pořádný důraz.

Najednou mě napadlo troufalé vysvětlení. Systematicky a detailně jsem ho předložil instruktorovi. Podle Hráška se prý Černému kanónovi z toho protočily oční panenky.

Spolu s Hráškem jsme celé odpoledne pracovali ve stráni na příkopu, který poté byl přibližně dva metry hluboký. Na jeho stěny jsme použili umělou látku, kterou jsme potřeli olejem a poté rozprostřeli na stěny jámy. Hrášek si nebyl jistý, neustále si něco mumlal. Uklidňoval jsem ho. Děláme to proto, abychom se vyhnuli trestu, děláme to jen kvůli tvému malému příteli.

„Opravdu je moc roztomilý, dokonce zvládne imitovat mé pohyby.“ Hrášek mi jich pár ukázal, bylo to opravdu dojemné. Udělal jsem pár pohybů, které mohl imitovat, ale on se jen otočil a dělal jakoby nic.

„To je dobré, vypadá to, že už přesáhla tvou inteligenci,“ zašklebil jsem se na něho.

„Ty si to o nich taky myslíš? Já se je snažím brát jako čistě genetický produkt, ale je to těžké.“

Otevřel jsem ruce a pokrčil jsem rameny, abych ukázal, že jsem ohledně této věci zdrženlivý.

Po větru jsme se schovali v jedné jámě. Hrášek v ruku držel úzké lano, které bylo přivázané k noze té malé krysy, která zůstala v jámě. Jedno zatáhnutí lana a malá krysa vydávala srdceryvné pištění. Hráška to pokaždé ranilo, musel jsem ho nutit, aby za to lanko zatáhl. Mně to srdce netrhlo, protože jsem věděl, že v jeho ruce je náš osud.

Tahle zástěrka byla založena na mých logických domněnkách. Jaké mají příbuzenské vztahy a vychovávací instinkt? To nikdo nevěděl, když se tyto nově „sestrojené“ krysy mohly pářit s více protějšky.

Jediné, co jsem teď mohl dělat, bylo vsadit vše na jednu kartu.

Objevil se jeden neokryšák. Číchal kolem jámy, jako kdyby se ve vzduchu snažil něco identifikovat. Potom se skácel do jámy. Zaslechl jsem, jak se jeho drápy kloužou po látce. Zasmál jsem se: „Nyní máme dva rukojmí.“ Pískot neokryšáka byl o dost hlasitější než té malé krysy. Pokud správně odhaduji jeho inteligenci, tak právě určitě varuje ostatní před nebezpečím.

Zmýlil jsem se. Objevil se druhý neokryšák. Nebyl to ale stejný scénář jako u prvního. Nejprve přišel k jámě, tam prohodil s ostatními několik „zvuků“ a poté teprve spadl do jámy.

Následovaly další a další. Situace překonala má očekávání. Poté, co do jámy spadla sedmnáctá krysa, tak jsem se začal obávat, jestli je jáma dostatečně hluboká. Mohly by totiž utéct. Zvedl jsem ruku a tak jsme obklíčili spolu s ostatními vojáky dřímající dýky jámu.

Ty neokrysy společně postavily na dně jámy pyramidu stoupající vzhůru k vršku jámy. Úplně dole bylo sedm krys, které se opíraly o stěnu a držely tak postoj. Druhou vrstvou tvořilo pět krys, třetí vrstva se skládala ze tří a úplně nahoře byly dvě, ty u sebe měly i tu malou

krysu, která se právě škrábala ven. Pokud to není prvek inteligence, tak se nabízí ještě další vysvětlení a to jedno, které jsem si nechtěl přiznat.

„Počkejte!“ Hrášek zakřičel, právě když všichni už mířili na krysy. Opatrně tahal za lanko a vytáhl malou krysu z náručí těch dvou krys. Ty zakvílely a jejich pyramida se zhroutila. Ostří je začala probodávat. Jejich krev stříkala všude po jámě a poté pomalu skapávala i z umělé látky.

Prokázaly neuvěřitelné sociální citění tím, že se bez sobectví obětovaly pro krysu, která s nimi nebyla ani přímo příbuzná. Využil jsem toho, abychom je dostali. To mě teď ale samotného rozhodilo.

Hrášek právě ukrýval krysí mládě, po té hrůzostrašné scéně, na kterou bylo vysláno, do bezpečí železné krabičky. V tu chvíli ale odněkud přilétla vojenská bota a zasáhla ho, aniž by stihlo vydat jediný zvuk. Ta bota patřila Černému kanónu.

„Á!“ zaúpěl Hrášek a pěstmi zoufale zaútočil na Černého kanóna. „Vrať mi mou krysu!“

Černého kanóna to překvapilo a dostal jednu ránu. Z koutků úst mu kapala krev a najednou se zuřivě zasmál. Popadl drobného Hráška a držel ho nad jámou plné krve a mrtvých krys. „Ty padavko, běž si k těm svým smradlavým krysám!“

Hrášek se ho držel oběma rukama a nohama kopal ve vzduchu, byl celý usazený a nepřestával nadávat.

„Přestaň!“ Konečně se objevil instruktor a skoncoval s tou fraškou.

Poprvé se mi od instruktora dostalo uznání. Třikrát dokonce poukázal na „vysokoškoláky“ a nespojil je s žádným pohrdavým přídavkem. To mě mile překvapilo. Černý kanón mě najednou také najednou viděl v jiném světle. V soukromí mi řekl, že všechny získané ocasy náleží mně. Přijal jsem je a zase jsem je všechny předal Hráškovi.

Věděl jsem ale, že to co mu dlužím, mu nevyhradím žádnými ocasy.

Využívali jsme tlumeného světla noci, abychom vyrazili ze zářících vesnic a měst. Nikdo neví, odkud jsme a kam jdeme. Jsme jako potulná turistická skupina, která pouze pomáhá obchodu restaurací a prodejen, která zanechává po své přítomnosti téma rozhovorů. Nic si nemůžeme odnést kromě sbalených krámů.

Pole, lesy, kopce, jezera, vysokorychlostní silnice... Postupovali jsme jak stíny ve tmě. Kromě kroků a dýchání nebylo nic slyšet. Každý byl ponořen do vlastních myšlenek.

Nevýslovně jsem se bál, ale sám jsem nevěděl čeho. Zda pochodování do poslední bitvy nebo neznámé budoucnosti.

Při odpočinku v půli cesty, Černý kanón navrhl instruktorovi, aby skupinu rozdělil na dvě menší. Jednu utvořenou ze silnějších, která by šla v čele s ním první a druhou pomalu následující. Rozhlédl se okolo a naznačil nám, že bychom jinak nemuseli splnit náš úkol. Instruktor nic neřekl, vypadal, že čeká na názory ostatních.

„Nesouhlasím!“ odporoval jsem.

„Proč?“ Instruktor nejspíš očekával, že to přijde a jen pokýval cigaretou.

„Od prvního dne jste nás učil, že armáda není osamocený boj, individualismus nebo hrdinství jednotlivce proti přesile. Síla armády pramení z kolektivní soudržnosti, od společných postupů i ústupů, nikdy se nevzdává, nikdo není zbytečný a také není nikdo důležitější než ostatní!“

Na chvíli jsem se odmlčel a poté jsem se bez ostychu podíval na zuřícího Černého kanóna. Dodal jsem ještě: „Jinak nebudeme lepší než krysy.“

„Dobrá, tak domluveno.“ Instruktor típl cigaretu o zem a zvedl se. „Nerozdělíme se, zaútočíme společně.“

Černý kanón se na mě nalepil záměrně a tiše, aby to nikdo kromě jeho kamarádíčků neslyšel, řekl: „Věděl jsem, že tě mám spolu s tím slabochem hodit dolů.“

Najednou jsem zkameněl.

Když odcházel, tak jsem uviděl, jak se pousmál. Ten úsměv jsem už párkrát viděl, bylo to, když mě varoval před tím, že se nemám nechat stáhnout ke dnu spolu s Hráškem, když zabil malou krysu a Hráška držel nad jámou plné krve, když v ruce držel dýku a tou rozřezával těhotenská břicha neokryšáků. Byl to nelidský úsměv nebo spíš úšklebek, který lidem naháněl husí kůži.

Vrátil jsem se do toho osudného odpoledne a najednou mi to bylo jasné. Černý kanón byl po jeho boku, když se to stalo. Říkali, že se Hrášek šel podívat na nějakou vzácnou rostlinu, ale v tu dobu neměl brýle, a když je neměl, tak byl úplně slepý. Proč jsem věřil jejich lžím a nevšiml si toho dřív.

Neměl jsem o tom ale žádný důkaz, i když jsem byl ochoten za to vsadit svůj život. Všichni to jsou jeho lidi. Kromě mě o tom nikdo neví. Nemám komu věřit.

Prohrál jsem. Kdybych ho zabil, tak bych musel žít celý svůj život s pocitem viny a lítosti. To on věděl, on mi rozuměl, proto ho nemůžu zabít.

Byla to ta nejnáročnější cesta mého života. Přes deset hodin jsem pochodoval, zíral na jeho záda a nepřestával vzpomínat. Přemítal jsem mezi různými závěry do té doby, než nás instruktor upozornil, že se máme připravit na boj.

V tu chvíli nebylo na světě jiné války, než mezi mnou a mezi ním.

Na horizontu teprve svítá a tak ani nedohlédneme na naše poslední bitevní pole. Je před námi ukryté v džungli na úpatí dvou skal. Byla v nich pouze jedna štěrbina, kterou se dalo dostat na druhou stranu. Detektor nám ukázal, že právě tam se nacházejí krysy.

Instruktor nás rozdělil na dvě skupinky za jasným účelem. Jeden tým půjde dál a odřízne je a druhý je obklíčí. Hra je u konce.

Následoval jsem skupinu, která vstoupila do pralesa, ale brzy poté jsem se vplížil do skupiny s Černým kanónem. Nevěděl jsem, co chci udělat. Třeba jsem ho chtěl mít jen na očích. Přece mi nemohl uniknout. Porost byl opravdu hustý, viditelnost dost nízká s vrstvou tmavě modré mlhy. Z určitého úhlu pohledu bylo ve vzduchu možné vidět trochu zářící, nepravidelně vykreslené obrazce. Černý kanón nasadil tempo a my jsme se najednou mezi stromy proplétaly jako přízraky.

Náhle se zastavil. Sledovali jsme, kam ukazuje. Nedaleko od nás jsme uviděli skupinku neokrys, které netušily, že na ně blízko čeká smrt. Ukázal nám, ať se rozdělíme a obklíčíme je. Stala se ale divná věc, ty krysy najednou zmizely a v mžiku se zase objevily na jiném místě.

To se opakovalo stále dokola, naše formace se celá zamotala a s tím i naše srdce.

Mlha se zdála být hustší a hustší, a přinesla s sebou divnou pachut'. Čelo se mi orosilo, oči mám podrážděné, srdce mi vzrušeně buší. Pevně držím dýku a usilovně se snažím s ostatními držet krok, ale mé nohy to nezajímá. Znovu mám ten známý pocit, že mě potajmu sledují. Chci křičet, ale nejde mi to.

Osaměl jsem. Všude kolem je zmatek. Otočil jsem se, vypadalo to, jako by všechny směry byly prostoupeny neznámou hrozbou. Semínko beznaděje mi klíčilo v hlavě.

Najednou se z jedné strany ozval výkřik. Ihned jsem za ním vyrazil, i když jsem vůbec nic neviděl. Zdálo se mi, že kolem mě prochází něco velkého. Poté se ozval další bolestivý výkřik. Slyšel jsem, jak o sebe naráží železo i praskot lámajícího se těla. Slyšel jsem těžké oddechování, ale v kratičkém momentu, kdy všechny zvuky ustaly, zůstalo všude kolem mrtvolné ticho.

Bylo to za mými zády, cítil jsem ten palčivý pohled.

V okamžiku, kdy jsem se otočil, proskočilo to hustou mlhou přímo ke mně. Byla to neokrysa velikosti dospělého člověka ohánějící se krvavými tlapami dorážela přímo na mě. Zoufale jsem držel dýku před jejími předními tlapami. Upadl jsem a ona mne ihned přitiskla

k zemi. Její hlodáky stále hryžou a smrad její huby mě dusí. Chci ji nohama odkopnout, ale klouby mám zaseklé a nemůžu se vůbec pohnout. Ostré krvavé drápy zajiskřily ve vzduchu a prosvištěly jen kousek od mé hrudi. Sebral jsem všechny síly a zařval jsem, znělo to jako žalostný výkřik beznaděje.

Ledové drápy rozřízly mou uniformu na hrudi, posléze i s pocitem palčivé bolesti pomalu mou kůži a dál se milimetr po milimetru přibližovaly k mému srdci. Už jsem se nevzchopil ke vzdoru.

Hleděl jsem na ní, a ta neokrysa se smála. Její ústa tak vytvořila děsivý úšklebek, ten, který znám moc dobře.

Prásk! Tělo té neokrysy se najednou zatřásl, nečekaně přestala před jasným vítězstvím. Zmatená se otočila a hledala zdroj toho hluku. Využil jsem situace a pomocí dýky jsem odstrčil nejprve její tlapy. Potom jsem sebral všechny síly, které mi zbyly, a praštil jsem jí do hlavy.

Skácela se k zemi.

Poslední scéna, kterou jsem uviděl, než jsem ztratil vědomí, byl obraz jedné ještě větší statné neokrysy kráčící ke mně.

A tak jsem se prostě rozhodl zavřít oči.

„Pro dnešek uděláme výjimku, může se pít alkohol! Musíme to pořádně oslavit.“ Řekl instruktor a u táboráku už leželo pár krabic piva.

„Co je dnes za významný den, že máme tolik dobrot?“ Hrášek byl mile překvapen a popadl kuřecí stehno.

„Vypadá to, jako by měl někdo dneska narozeniny.“

Hrášek přestal kousat a nechápavě dlouze zíral. Potom se mu zablesklo v očích.

„Ne! Nebuď dojatý! Nemáš je jen ty. Napočítal jsem i dalších 5, kteří je v tomto měsíci taky mají.“

Hráškovi se z očí vytratily slzy a začal znovu jíst tu své kuřecí stehno.

Již dlouho jsem neslyšel tolik smíchu. Všichni si zvykli na batoh na zádech, pochodování, zbraně a chrápání, bez radosti, bez svobody. Svobodní jsme jen v ty chvíle, než přestaneme zabíjet krysy a než dokončíme úkoly. Nikdo si nepamatoval, že by kdy byl vysokoškolák. Teď jsme si dokonce i mysleli, že držení dýky je oproti držení rukojeti pera pohodlnější. Nikdo netušil proč tomu tak je a ani to nikdo vědět nechtěl.

Instruktor byl ve velmi dobré náladě, čemu přispělo v jisté míře i to, že toho spoustu vypil. Vyprávěl také různé veselé historky. Prohodil k Hráškovi: „Ty jsi přeci Střelec. Tak bys měl být dobrý ve střelení. Proč je tedy tvá muška ve střelení krysy, tak hrozná? Řekni mi, v jaké střelbě jsi vlastně dobrý?“ Smál jsem se a po dlouhé době ve službě jsem zjistil, že i instruktor má svou milou stránku.

Oslavenci si snědli své narozeninové nudle dlouhověkosti a přáli si svá přání. Instruktor byl od ohně celý červený a zeptal se „Co jste si přáli?“ ale nemuseli odpovídat.

Hrášek už taky vypil několik sklenic. Poklepal si na hrud' a řekl: „Řeknu vám, co jsem si přál. Prostě bych se chtěl brzy dostat ze služby a vrátit se domů, najít si dobrou práci a tak vše splatit rodičům.“

Nikdo nic neříkal, všichni jsme se potajmu dívali, jak na to zareaguje instruktor. On se ale překvapivě usmál, zatleskal rukama a řekl: „Rodiče na tebe nepromarnili své peníze.“

Ted' začali mluvit všichni najednou. Někdo řekl, že chce vydělávat mraky peněz, aby si mohl koupit vilu a sportovní auto. Jiný zase řekl, že by se chtěl vyspat s dívkou z každého kontinentu. Ten nejarogantnější řekl, že se chce stát prezidentem. Ostatní na něj zasyčeli a posměvačně řekli: „Ty se staneš prezidentem všech zemí! Nebo zrovna vládcem celé Mléčné dráhy!“

Všichni si povzdechli. Všiml jsem si, že výraz tváře instruktora se taky změnil. „Ted' hádejte, po čem touží náš pan instruktor?“

Ani jeden z nás se neodvážil něco říct. Všichni jen pokyvovali hlavou a hleděli na instruktora. Ten sebral větvičku, se kterou se rýpal v ohni. Všude poletovaly jiskry. V ohni lupalo. Naše obličejové blikaly v tom červeném světle.

„... Tam odkud jsem, jsou všichni chudí a nevzdělaní. Není tam škola, lidé nejsou jako vy. Když jsem byl mladý, tak jsem stále přemýšlel, jaké bude mé povolání. Nechtěl jsem pracovat na poli, ani být dělníkem. Zdálo se mi, že to nemá budoucnost. Potom mi někdo poradil, že se mám stát vojákem. Ochraňovat svůj domov i zemi. „Po získání zásluh se můžeš vrátit domů se ctí a vzdát hold předkům,“ říkali mi. Miloval jsem válečné filmy, rád jsem nosil zbraň a ten blažený pocit výjimečnosti. Přišlo mi to zajímavé, tak jsem se stal vojákem. Nebál jsem se strastí, protože jsem na to byl zvyklý už od mala. Každý den jsem cvičil nejvíce i nejdéle. Když se naskytl nějaký těžký úkol, tak jsem se přihlásil. Proč jsem to dělal? Chtěl jsem jen využít příležitostí, jak se stát hrdinou z bitevního pole. Nemohl jsem se svým životem nic jiného dělat, víte? Jen jsem doufal, že jednoho dne se ocitnu na bitevním poli, ze kterého budu odcházet jako hrdina. Strach ze smrti k tomu prostě patří ...“

Instruktor přestal, tiše si povzdechnul a dál se klackem prohrabával v ohni. Nastalo dlouhé ticho.

„Proč jste všichni potichu? Nechtěl jsem vám zkazit náladu.“ A odhodil klacek. „Omlouvám se. Na omluvu vám zazpívám starou píseň, kterou určitě neznáte. Když jsem jí totiž poprvé uslyšel, tak jste ještě ani nebyli na světě ...“

Zatleskal jsem mu, přestože nebyl dobrý zpěvák, tak zpíval celým svým srdcem a v koutcích očí měl slzy. Byl jsem rád, že se mě nikdo nezeptal, co zrovna já chci dělat, protože to jsem do prdele vůbec nevěděl.

„... Vše, co mám, jsou dnes jen skořápky. Pamatujete si naše slavné dny, kdy jsme v bouři našli svobodu? Celý život jsme věřili, že můžeme změnit budoucnost, ale kdo to kdy dokázal...?“ Když zpíval vyvrcholení té písně, tak téměř křičel a jeho postava vypadala ve stínu plamenů ještě větší, prostě jako opravdový hrdina.

Hrášek do mě strčil s pivem v ruce a pravil: „Žítí je, do prdele, jako zatracený sen.“

„Tak to není,“ a dopil jsem flašku, „je to prostě, do prdele, jen sen.“

Vzbudil mě randál motoru. Instruktor na mě něco křičel, ale já ho přes ten rachot neslyšel. Pokusil jsem se zvednout, ale ukrutná bolest na hrudi mě donutila zůstat ležet. Nad mou hlavou je metalický strop, který odráží bílé světlo. Jak se mi začal celý svět otáčet, tak jsem ucítil závratě a chtělo se mi zvracet. Kde to sakra jsem?

Všude najednou byla tma, intenzita hluku se taky snížila. Něco mě pevně drželo v ležící pozici. Najednou jsem si to uvědomil, jsem v helikoptěře.

Instruktor mi řekl: „Nehýbej se, bereme tě do nemocnice.“ Nerozuměl jsem ale, kam přesně mě vezou.

Prodíral jsem se střípky vzpomínek, až jsem si najednou vzpomněl na tu hroznou bitvu. „Co ostatní?“

„Zranění byla vážná... Ty jsi měl ale velké štěstí, máš jen povrchová zranění.“

Zavřel jsem oči, v hlavě jsem měl zmatek a mozek mi nestačil. Konečně jsem si vzpomněl na ten poslední okamžik. Zeptal jsem se: „Ta zbraň... ta patřila vám?“

„Uspávací puška, myslíš.“ Instruktor o tom nechtěl mluvit.

Pokýval jsem hlavou, jako že jsem to trochu pochopil. „A jak je na tom Černý kanón?“

Instruktor byl dlouho potichu. „Má těžké zranění hlavy, nejspíš bude postižený.“

Oddechl jsem si a pomyslel jsem na ty nekonečné noci beze spánku, na Hráška, rodiče a ještě na... Netrpělivě jsem se ho zeptal: „Co jste vlastně viděl v ten den vy?“

„Nevím a myslím, že ty bys také raději neměl.“

Takovou odpověď jsem nečekal. Přemýšlel jsem. Možná nikdo nic neví. Jestliže jsou neokrasy schopny nás řídit pomocí halucinací, tak abychom se zabíjeli mezi sebou, tak se ten boj stane nevypočitatelným a zdlouhavým. Vybavil se mi ten křik, stříkající krev a lámání kostí, nechci to znovu zažít.

„Dívej!“ rozrušeně zakřičel. Pomohl mi posadit se. Najednou jsem skrz okénko helikoptéry uviděl ten nejneočekávanější obraz.

Byly to neokrasy. Miliony neokrasy, které kráčely z polí, hor, lesů, vesnic. Opravdu kráčely po dvou ve stejném tempu. Kráčely jako velká turistická skupina, ne jako ti co jsou na útěku. Společně z menších pohybujících se říček tvořily velkou vlnu tisíce odstínů šedi plující po zemi. Byl v tom vidět cit pro formu i estetiku. Vlna krys plula po mrazivé a seschlé zemi a nudných lidských obydlích jako nová hybná síla života.

„Prohráli jsme,“ pronesl jsem trpce.

„Ne, my jsme vyhráli, brzy to sám uvidíš,“ řekl sebejistě instruktor a dál hleděl z okna.

Helikoptéra přistála na místě blízkému moři, kde se nacházela vojenská nemocnice. Tam na mě čekaly květiny i křeslo jako na opravdového hrdinu. Hezká usmívající se sestřička mě vezla dovnitř nemocnice. Nejdříve mě vyšetřili, poté následovala koupel, na kterou jsem musel spotřebovat půlku sprcháče, abych ze sebe vydrhl všechnu tu nastřádanou špínu. Převlékl jsem se do čistě bílého nemocenského mundúru a došel do jídelny na jídlo. Rychle jsem ho do sebe cpal a jak jsem ho hltal, tak jsem začal dávivě kašlat, až mě usmívající se sestřička musela bouchnout do zad.

„Naše země dosáhla se Západní aliancí konsensu, který je začátkem zlepšení...“ V jídelně vysílala televize a já se ji snažil sledovat, bohužel jsem se na ní nebyl schopen plně soustředit. Na obrazovce byla přesně ta vlna pohybujících se krys, kterou jsme viděli z helikoptéry. Moderátor tento obraz komentoval. „V celé zemi proti nim statečně bojovali všichni lidé. Po třinácti měsících jejich usilovného hubení jsme konečně vyhráli.“ V televizi se poté objevil stříh na břeh, ze kterého krasy postupovaly do moře. Kameraman tento obraz přiblížil a bylo tak vidět, jak neokrasy jsou disciplinovanými vojáky. Vojáky, kteří pochodují vstříc smrti jednotně, bez váhání, sentimentu a dokonce i při spadnutí do vody si udržují klidný postoj.

Instruktor o tom, že vyhraje, věděl už dávno. Byla to výhra, která s námi neměla nic společného.

Li Xiaoxia měla pravdu, Hrášek měl pravdu a instruktor měl taky pravdu. Jsme stejní jako krysy. Jsme pouze malými kameny ve velké hře. To, co vidíme, jsou pouze políčka velké hry. Vše, co můžeme je pouze sledovat hru a hrát podle pravidel. Kanón na 8x5, kůň na 2x3. Kdy kdo ze hry vypadne nebo jak skončí, to se my nikdy nedozvíme.

„Budou neokrysy procházet tímto městem?“ zeptal jsem se sestřičky.

„Měly by tudy pochodovat tak za půl hodiny,“ odpověděla mi.

„A nevíte, jestli odsud jde dohlédnout až na břeh?“

„Před nemocnicí je ve svahu umístěná zahrada, ze které je možné dohlédnout až na celé pobřeží,“ odpověděla mi s úsměvem.

„Dobře, tak mě tam prosím vezměte.“

Myslel jsem pouze na jedno. Chtěl jsem se rozloučit s nepřítelem, který nikdy neexistoval.

Po několika letech jsem stále vzpomínal na ten soumrak v roce Krysy.

Mezi mořem a nebem se tyčilo slunce. Od červánků plujících na obloze po třpytící se mořskou hladinu jsem se opět vrátil do toho města s věžáky, které dvěma dlouhými oblouky rozdělují svět na tři části, ale ničemu nebrání. Ty zlatavé paprsky světla zahalují všechno do časů bez strachu. Zdá se, že se v tuto chvíli objevila síla, která zastavila všechen čas.

Právě jsem seděl v invalidním vozíku a z úbočí kopce jsem se díval na tu klidnou scénu, přemýšlel jsem o všem možném, i když jsem vypadal, že nemyslím na nic.

Z dálky, ale i z blízka se ozývaly ohlušující hluboké zvuky. Pořádně jsem se zaposlouchal a znělo mi to jako spousta malých bubínků, které rytmicky bijí do země. Poté se objevila chlupatá armáda, která se vnořila do ulic tohoto příměstského města. Pochodovala přes křižovatky, přes výškové budovy, atd. Auta, která se jim nestihla sklidit z cesty, se najednou stala malými ostrůvky.

Ta zlatavá chlupatá pokrývka se rozprostřela na břehu, poté se roztránila na kousky a vmísila se do zlatého moře jako květina, která olemovala pobřeží.

Lodstvo u břehu dlouze houkalo. Původně to houkání mělo být znakem vítězství, ale teď to byl spíše žalozpěv.

„To je nádhera!“ zvolala s obdivem sestřička. Po pár letech jsem to samé zvolal, když jsem jí odhrnoval z tváře červený svatební závoj.

Mýlili jsme se, když jsme si mysleli, že pouze život může být krásný, ale nenapadlo nás, že to může být i jeho konec.

Pocítil jsem prázdnotu a s velkým úsilím jsem se snažil nemyslet na otázky života po smrti. V tomto nekonečně dlouhém roce se již změnilo myšlení některých lidí, také se změnily něčí osudy a to i nastalo.

Navštívil jsem Černého kanóna, kterému stále stejně ledový úsměv zůstane na tváři do té doby, než jeho život hrdiny utichne.

Instruktor nám později v soukromí řekl, že ti vojáci od vedle v ten den také u krys detekovali změny chování a stejně tak chtěli vyrazit do hor, ale jak to tak zvažovali stále dokola a báli se, že by nám „ukradli“ bitvu, tak raději zůstali na místě. Ve vojenském hlášení je prý napsáno: „Kvůli striktní vojenské disciplíně se vyhnuli možnosti zranění a velkých ztrát.“ Nevěděl jsem jak se s tou poslední částí vypořádat. Věděl jsem jen, že instruktor šel do výslužby a stal se poradcem pro rozšiřování výcvikové základny.

Všichni jsme se účastnili různých zpravodajství, setkání, pořadů v televizi a opakovaně jsme vyprávěli příběh, který by i nás samotné přivedl k slzám. V tom příběhu ale nebylo nic o krysím náboženství, nezmiňovalo se v něm o zvycích Černého kanóna, ani o Hráškově smrti. Byla to jiná historie, byla to ta, která lze být zapsána do knih, novin, televizí a dokonce být zapsaná do historie. Ta naše historie, co já vím, možná vůbec není historie. Ten čas si každý z nás uchovává pouze v paměti. A tu vzpomínku si bude uchovávat i ve stáří do té doby než odejde z tohoto světa.

O rok později jsem byl dosazen do místního úřadu na pozici státního úředníka a musel jsem pracovat, tak jsem původně nikdy nechtěl, tedy od devíti do pěti. Vždy jsem cítil, že část mého života zmizela spolu s krysami pod klidnou hladinou moře. Dopisy Li Xiaoxia, které se mi časem vrátily (bylo jich celkem dvacet) jsem ani nečetl a rovnou jsem je vložil do krabičky, kterou jsem pohřbil na zahradě.

Výzkum a vývoj práv nezávislého intelektuálního vlastnictví pro chov neokrys byl úspěšný. Dohodami se také na zahraničním trhu zvýšila jejich cena. Když se neokrysy objevily na trhu, i přesto že jejich mluvicí schopnosti a jiné funkce ještě nebyly dokonalé, tak spolu s jejich nízkou cenou dobyly tuzemský trh. Často se zastavuji u výloh specializovaných obchodů a sleduji ty roztomilé tvory. Pokaždé si při tom vzpomenu na Hráška a jeho otázky.

„Jsou ti tvorové komplikovaní, křehcí, přesahující lidské aktivity pouze díky genetické modulaci a naprogramování? Nebo se pod těmi chlupy ukrývá určitý druh inteligence, emocí, morálky a dokonce i „duše“?“

Pokud bych si mohl vybrat, tak bych si vybral tu první možnost, díky které se budu cítit lépe.

Ale mám k tomu výhrady.